

เดือนภัย...เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ให้เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์การระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลอย่างต่อเนื่อง สภาพอากาศ อุณหภูมิ และความชื้นเหมาะต่อการเพิ่มจำนวนประชากรของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ประกอบกับเกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์อ่อนแอต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ดังนั้น ขอให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ หากพบให้รีบแจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเป็นแมลงปากดูด ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยอาศัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากกาบใบข้าว บริเวณโคนต้นเหนือระดับน้ำเล็กน้อย หรือที่เส้นกลางใบหลังใบข้าว โดยใช้ปากแทงดูดกินน้ำเลี้ยงจากท่อน้ำและท่ออาหาร ทำให้ต้นข้าวแสดงอาการใบเหลือง เติบโตช้า ถ้าเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลระบาดรุนแรง ต้นข้าวจะแสดงอาการไหม้แห้งคล้ายถูกน้ำร้อนลวก เรียกว่า ฮอปเปอร์เบิร์น “hopper burn” ทำให้ข้าวแห้งตายทำลายข้าวได้ทุกระยะ สามารถพัฒนาและปรับตัวให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมและอาหาร เช่น เมื่อมีอาหารมากจะพัฒนาตัวเองเป็นชนิดปีกสั้นและขยายพันธุ์ได้มาก แต่เมื่ออาหารมีน้อยจะพัฒนาตัวเองเป็นชนิดปีกยาวเพื่ออพยพไปยังแหล่งอาหารอื่น

*** หากพบการระบาดให้แจ้งและขอคำปรึกษาในการป้องกันกำจัดได้ที่ สำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรอำเภอใกล้บ้าน

ที่มาข้อมูล : กรมวิชาการเกษตร เรียบเรียงข่าว : กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่

การป้องกันกำจัด

1. ในฤดูปลูกถัดไปควรปลูกข้าวพันธุ์ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น กข ๔ กข ๙ กข ๑๕ กข ๒๕ กข ๓๑ กข ๔๓ ชัยนาท ๑ ชัยนาท ๒ สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๒ สุพรรณบุรี ๓สุพรรณบุรี ๖๐ สุพรรณบุรี ๙๐
2. สำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง
3. ในแหล่งที่มีการระบาดของ และควบคุมระดับน้ำในนาได้ หลังปักดำหรือหว่าน ๒ - ๓ สัปดาห์ จนถึงระยะตั้งท้องควบคุม น้ำในแปลงนาให้พอดีเปียก หรือมีน้ำเรี่ยผิวดินนาน ๗ - ๑๐ วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป
4. ใช้เชื้อราบิวเวอเรีย (เชื้อสด) อัตรา ๑ กิโลกรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พบในบริเวณที่พบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในเวลาเย็น

สารเคมีที่แนะนำให้ใช้ในการกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๑. ข้าวระยะกล้าถึงแตกกอ (อายุ ๓๐-๔๕ วัน)

- บิวโทรเฟซิน ๒๕ % WP ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- บิวโทรเฟซิน ๑๐ % WP ๒๕ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- บิวโทรเฟซิน ๕ % WP + ไอโซโพรคาร์บ ๒๐ % WP ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๒. ข้าวระยะแตกกอเต็มที่

- อีโทเฟนพรีอกซ์ ๑๐ % EC ๒๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- อีโทเฟนพรีอกซ์ ๕ % EC ๔๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- คาร์โบซัลเฟน ๒๐ % EC ๑๐๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- ฟิโนบูคาร์บ ๕๐ % EC ๖๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- ไฮโซโพรคาร์บ ๕๐ % WP ๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๓. ข้าวระยะตั้งท้องถึงออกรวง

- ไดโนทีฟูแรน ๑๐ % WP ๑๕ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- ไทอะมิโทแซม ๒๕ % WG ๒ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- โคลโทอะนินดิน ๑๖ % ๖-๙ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- อิมิดาโคลพริด ๑๐ % SL ๑๕ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- อีทีโพรล ๑๐ % SC ๕๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

สารเคมีที่ไม่แนะนำให้ใช้ในนาข้าว

สารเคมีบางชนิดที่ไม่แนะนำให้ใช้ในนาข้าวเนื่องจากจะทำให้เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลระบาดเพิ่มขึ้นเป็นสารกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ ได้แก่ แอลฟาไซเพอร์เมทริน ไซแอลทรินแอล ไซเพอร์เมทริน

*** หากพบการระบาดให้แจ้งและขอคำปรึกษาในการป้องกันกำจัดได้ที่ สำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรอำเภอใกล้บ้าน

ที่มาข้อมูล : กรมวิชาการเกษตร เรียบเรียงข่าว : กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่